

POHOD

IZHAJA VSAKO SOBOTO

 Letna naročnina 40 Din. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gledališka ulica 8, telefon št. 2109
 Račun poštne hranilnice št. 16.160. — Rokopisov ne vračamo. — Inzeratov ne sprejemamo!

Štev. 3.

V Ljubljani, dne 24. septembra 1932.

Leto I.

P. V. B.:

Zemlja naša jugoslovanska . . .

(Molitev.)

Zemlja naša jugoslovanska, katera si pod Nebesi, posvečeno bodi Tvoje Ime . . .

Na vekov veke bodi posvečeno Tvoje Ime, majka naših prednikov, pradedinja naših očetov, stara mati naših sinov, mila naša zemljica jugoslovanska!

Vir naših moči, hram naših sil, obnoviteljica našega življenjskega soka, čuvajka naših duš, ki si nas navdahnila z lepoto, dojilja našega detinjstva, pribežališče naših grehov, odrešenica naših zmot, prijateljica naših ljubezni, tolažnica naših boli, hiša našega trajnega počitka . . . naj bodo Tvoja imena v enem samem na vekomaj hvaljena, o materinska zemlja naša jugoslovanska!

Zemlja naša jugoslovanska, katera si pod Nebesi, pridi k nam Tvoje kraljestvo . . .

Naj se vrne Tvoje kraljestvo, naj pride in naj bo jutri, kot je bilo včeraj . . . Naj pride Tvoje kraljestvo za ceno našega življenja, ki je posvečeno njegovi moči in njegovi veličini, in naj spet najdemo, uklonivši se Tvojim pozabljenim zakonom, ono pokornost, ki ovekovečuje pleme z rodovitostjo žita, veseljem vinske trte in krepkostjo železa.

Zemlja naša jugoslovanska, katera si pod Nebesi, zгоди se Tvoja volja, na Tebi sami kakor v Nebesih . . .

Zgodi se Tvoja volja z vsem našim združenim hotenjem, ki Ti ga posvečujemo! . . . Zgodi se za naše odrešenje Tvoja življenjska volja, katero nam narekujejo naši gozdovi, naše reke in naša gorovja, naše ravnine, polne zlatega klasja, naša brda, obtežena z zrelim sadjem, naši pašniki, naše vinske gorice in prah naših mrtvecev, ki ga dvigamo pri vsakem svojem koraku!

Zemlja naša jugoslovanska, katera si pod Nebesi, daj nam danes naš vsakdanji kruh . . .

Daj nam danes naš vsakdanji kruh za naše starce in našo deco, naš kruh, ki nam ga grabijo tuje roke in usta, kruh naših polj, naših skednjev, naših mlinov in omar, kruh našega tisočletnega ob-

hajila pri Tvoji sveti mizi — naš dušni in naš telesni kruh . . .

Zemlja naša jugoslovanska, katera si pod Nebesi, odpusti nam naše dolge, da tudi mi odpustimo vsem Tvojim dolžnikom . . .

Odpusti nam, da smo Te pozabili, utajili in se Ti odpovedali, da smo Te predali zasmehovanju in sramotanju, da smo Te pustili brez obrambe na pram roganju ubogih v duhu in v srcu, da Te nismo slavili, ko so Te napadali . . . In odpusti nam, da nismo s trdno pestjo zdrobili ust, ki so govorele klevete proti Tvoji slavi in Tvojim krepostim.

Zemlja naša jugoslovanska, katera si pod Nebesi, ne vpelji nas v skušnjava . . .

Ne pusti nas dalje časa podlegati skušnjavi, da smo Ti nezvesti, da pozabljamo Tvojo resno lepoto, da zaničujemo Tvojo skromno ljubkost, da zametujemo Tvoje pametno bogastvo. Reši nas skušnjava, da bi Te ne ljubili z edino in ljubosumno ljubeznijo med vsemi onimi zemljami, katerim ne pripadamo in ki niso naše, o naša edina majka!

Zemlja naša jugoslovanska, katera si pod Nebesi, reši nas zlega . . .

Z nebeško močjo naših skromnih kreposti ozdravi nas brezbriznosti, ki sega do vira življenja . . . Reši nas brezbriznosti, ki nas strmoglavlja v čase, v katerih bi naš okrnjeni rod poginil v zmagovalnih vzklikih in mrtvaških krikih valov narodov, katerih življenjsko in zavojevalno veselje bi brezmejno narastlo, ako bi vedeli, kako okusen plen bi jim Ti bila oni dan, ko bi njih premoč strla našo tedanjo slabost!

Zemlja naša jugoslovanska, katera si pod Nebesi, posvečeno bodi Tvoje ime, pridi k nam Tvoje kraljestvo, zгоди se Tvoja volja na Tebi sami kot v Nebesih . . . Daj nam danes naš vsakdanji kruh. Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo Tvojim dolžnikom. In ne vpelji nas v skušnjava, temveč reši nas vsega zlega. Amen.

Na delo!

V zadnjem času se čedalje bolj pojavlja potreba po resni vzgoji jugoslovanstva, ki bi moralo prodreti med najširše plasti naroda. Ne bomo rekli, da jugoslovanske nacionalne ideje med narodom ni, pač pa mora vsak objektiven opazovalec našega ljudstva priznati, da je ta ideja precej zamrla, odnosno, da je bila od gotovih strani uspravana. Zakaj?

Preletimo dobo glavnih dogodkov od osvobođenja do danes.

Visoko je zaplapolal prapor jugoslovanstva ob polomu Avstrije l. 1918. Ideja, ki je skozi dolga leta živela le v srcih najboljših sinov našega naroda, ki je bila preganjana in tlačena po najpodlejših hlapcih avstrijskega režima, je takrat sproštena privrela na dan, polna zanosa, svežine in mladostne moči in v najkrajšem času objela skoraj ves naš narod. Bilo jih je namreč nekaj, ki so ob tem navdu-

šenju stali ob strani, ki se niso z nami veselili našega prerodenja in niso pozdravljali svoje nove države z navdušenimi vzkliki. Ti, ki so takrat stali ob strani, ni jih bilo mnogo, so kovali črne naklepe in kaj kmalu so započeli s svojim umazaniam rovarenjem proti edinstvu naroda in celo proti državi. Nobeno sredstvo jim ni bilo prepodlo, nobeden način preumazan, samo da so zavajali in razdvajali narod. Od posameznika do posameznika so širili ideje separatizma, kverulantstva in sabotaže vsega pozitivnega, samo da so zaustavljali mogočni val jugoslovanske ideje. Sejali so dvome, prorokovali neuspehe in pripravljali tla separatizmu. Najboljše njihovo orožje so bile stranke, ki so v polni meri izvrševale nakane teh sovražnikov naše skupne domovine.

To so bili začetki, ki so obrodili mogočen sad, in že v prvi parlamentarni dobi so se v

Današnji številki prilagamo čekovne položnice za nakazilo naročnine. Celoletna naročnina znaša Din 40— in je plačljiva tudi v obrokih po Din 20— in Din 10—. Vse čitatelje, ki smo jim poslali prve številke brezplačno na ogled, vabimo, da se uvrstijo med naše stalne naročnike, razširjajo krog naših prijateljev in s tem krepijo naš pokret!

večji ali manjši meri pojavljali sovražniki jugoslovanstva, ki so bili obenem največji poborniki separatističnih stremeljenj. Idealni Jugoslovani so s težkim srcem opazovali to gonjo. Ona radost, oni zanos in prekipevajoča mladost, ki je dičila ideje jugoslovanstva ob propasti črnozoltga cesarstva, ko nam je bila ravno ta ideja glasnica in propovednica naše svobode, je polagoma zatemnela. Valovi separatizma so ji žugali s spodrinjenjem, kajti v resnici se je umikalo jugoslovanstvo od najširših plasti našega naroda, a ostalo je trdno usidrano v srcih onih idealnih nacionalnih borecev, ki so tudi že pred vojno in med vojno bili pripravljene žrtvovati vse za idejo jugoslovanstva.

Kako pa je mogoče, da je oni mogočni val, ki je navdušil stotisoče ob preobratu, pojema in izgubljal mase? Odgovor je lahek.

Vse tiste mase množice, ki so navdušeno vzklikale l. 1918. »Živela Jugoslavija«, so bile pritegnjene le vsled momentanega navdušenja. Veselile so se konca vojne in kot simbol tega konca je bila nova država:

Jugoslavija!

V vseh teh množicah ni bilo jugoslovanstvo ukoreninjeno, ni jim bilo privzgojeno, in oni, ki so bili najbolj glasni ob dnevih našega osvobođenja, ne bi par mesecev, ali celo par tednov pred tem dogodkom za to idejo niti s prstom mignili. Jugoslovanstvo ni zrastle z njimi, niso ga poznali, v bistvu jim je bilo povsem tuje, dasi so ga trenutno pozdravljali. Kako naj se potem taka množica ubrani lažnim mislim in vsiljivim idejam sovražnikov našega edinstva, ki so komaj čakali, da se poleže prvo navdušenje, da začno s svojim podlim razdiralnim delom?

Kako naj brani idejo oni, ki v njej ni podkovan?

Množica se ni mogla ubraniti neprestanim nastopom separatističnih propagatorjev, ki so imeli vendar pripravljeno poln koš lažljivih argumentov za pobijanje ideje naše skupnosti, našega bratstva in našega edinstva. Separatizem je dobival na terenu in polagoma je zavzemal že mogočne dimenzije . . .

»Deli in vladaj!« je bilo avstrijskantsko načelo teh propagatorjev in lažigovornikov slovenskega naroda, ki so kot zvesti avstrijski hlapci sploh tajili svoje slovensko poreklo, a so se v naši svobodni državi proglasili za rešitelje slovenstva, ki v tej državi sploh nikoli ogroženo ni bilo.

Znane so vsem posledice te gonje. Spoznali smo kvarnost takega zapeljevanja in zavajanja našega naroda. Vsi iskreni nacionalni-

Proč s staro miselnostjo!

Kdorkoli gleda z odprtimi očmi okoli sebe, bo naletel povsod na sledove, ki so ostali v miselnosti naših ljudi iz časov stare Avstrije. Ti sledovi se kažejo že v načinu govorjenja in izražanja naših ljudi, v njih zunanjem nastopanju in delovanju; ta stara miselnost se vleče z današnjimi ljudmi kot mora, ki je sicer ne čutijo, pa vendar pritiska na njih duše in srca in jim ne da, da bi zadihali čisti zrak svobodne Jugoslavije, da bi zaživel in začutili vso divoto one velike svobode, ki nam jo je dal nastanek Jugoslavije.

Čitajte uradne spise raznih upravnih oblasti. Jezik vsebuje vse polno nemščizmov, mesto kratkih, jedrnatih stavkov, kot jih zahteva naš jezik, čitate dolgovazne periode. Ko pridete do konca te periode, morate študirati, kaj je pravzaprav njena vsebina in njen smisel. Nemška vzgoja in pouk v blaženi nemščini sta tem morda dobrim nacionalnim ljudem utisnila tako globoko ljubezen do nemščine, da tudi v svojem lastnem jeziku pišejo v nemškem slogu.

Še danes prevladujejo pri nas nemški listi, dnevniki in revije. Vso svojo politično učenost črpa velika večina naših ljudi le iz teh virov — Neue freie Presse, Tagespost in drugi nam in naši državi gotovo ne preveč naklonjeni listi so jim vir vse modrosti. Pri tem pa se naši ljudje v veliki večini ne zavedajo, da je pisava teh listov v glavnem strupeno nemška, vsled tega pa protislovanška in da je treba vsa njihova poročila glede položaja v naši državi in naših prijateljskih državah obravnavati skrajno previdno.

Znan je primer, ko sta dva ljubljanska trgovca — Slovenca govorila med seboj nemški, pa sta na opozorilo zavednejšega svojega tovariša izjavila, da se da trgovski razgovarjati le v nemščini, ne pa v slovenščini. Ta primer je seveda precej izjemen. Dejstvo pa je, da bo naš trgovec korespondiral redno le nemški s svojimi dobavitelji iz Nemške Avstrije, Nemčije ali Italije — če ne zna italijanski —, da se vrši trgovska korespondenca med trgovci iz Slovenije in njih tovariši iz Zagreba, Vojvodine ali Banata večinoma v blagi nemščini, čeprav obvladajo danes vsi trgovci v Vojvodini in Banatu srbohrvaščino in razumejo torej tudi naš jezik. Je to ostanek suženjskega duha, ki podcenjuje samega sebe in vidi nekaj vzvišenege celo v onem tujcu, od katerega kupuje, kateremu daje zaslužek, ki torej živi od našega trgovca. Žal ni to privatna zadeva posameznih trgovcev. Vprašanje je važno s stališča narodnega in državnega ponosa, še bolj važno pa je s stališča nacionalnega gospodarstva. Če bo Nemec videl, da mora razumeti slovenska pisma svojih slovenskih odjemalcev, če bosta Nemec in Italijan spoznala, da morata stavljati svoje ponudbe v enem ali drugem našem državnem jeziku, potem si bodo kmalu preskrbeli moči, ki bodo sposobne korespondirati v slovenščini ali srbohrvaškem jeziku. Pravilno je, če ponuja naš trgovec svoje blago tujcu v njegovem jeziku. Kdor ponuja in išče odjemalca, ta mora biti obziren. Kdor pa kupuje in išče prodajalca, kdor torej nudi drugemu lep zaslužek, ta se lahko postavi na stališče svobodnega državljana nacionalne države in zahteva ponudbe v svojem lastnem jeziku. Kdor ruši to načelo, ruši ugled svoje države in svojega naroda, ponižuje brez potrebe samega sebe pred tujcem in odjeda kruh svojim sonarodnjakom.

Sem spada tudi vprašanje učenja nemškega jezika, ki ga še danes propagirajo mnogi naši zelo ugledni ljudje. Članki ape-

lacijskega svetnika Lajovica v dnevnem časopisu obravnavajo ta problem, mi pa smatramo, da je za nas, Slovence, več kot ponižujoče, če je treba taka vprašanja obravnavati še danes. Ljudje, ki so morda nevede in podzavestno pod dojmom vsemogočnosti nemške kulture in nemškega jezika, hočejo na vsak način prenesti to svojo miselnost tudi na novo, mlado generacijo. Ne zavedajo se posledic tega svojega delovanja, ne čutijo odgovornosti, ki si jo nakladajo s tem na svoja ramena. Če govorimo o prevratu, ki je nasiloma pretrgal vezi med nami in nemško Avstrijo, se ne zavedamo dovolj močno, da je bil ta prevrat le darilo naklonjene usode, da je bil ta prevrat le političen. Slovenci se nismo zavedali takrat dolžnosti, ki jih imamo, če smo in hočemo biti narod, kar tako radi povdarjamo. Za pojem naroda ne zadošča večje ali manjše število ljudi, ki govorijo isti jezik ali imajo iste šege in običaje, bistven za ta pojem je narodni ponos združen z zavestjo vsakega posameznika, da mora vedno v vsem svojem delovanju zastopati celoto. Tega ponosa, te samozavesti nimamo Slovenci še danes, ko bi se bili že davno lahko streznili od one pijanosti, ki nas je obvladovala v prvi prevratni dobi. Brez ozira na vprašanje važnosti in pomembnosti nemškega jezika in nemške kulture, brez ozira na vse praktične vidike smo morali takoj z vso doslednostjo in ostopostjo prekiniti stare vezi, morali smo zlepa ali zgrda preprečiti našim ljudem izživljanje stare miselnosti, zlasti pa iztrgati vso našo doraščajočo mladino iz pogubnega objema oboževalcev nemške kulture.

Državni narod smo danes, kot taki imamo vse drugačne pravice in vse večje dolžnosti. Naš pogled mora biti uprt v bodočnost, pretrgati moramo vse vezi z ono prošlostjo, s katero se Slovenci absolutno ne moremo ponašati. Če že moramo oboževati neko tujo kulturo, imamo nam gotovo manj opasno in od nemške nič manj vredno francosko ali angleško kulturo. V vsakem primeru pa moramo opustiti staro navado nesmiselnega posnemanja vsega tujega, ker je več kot gotovo, da prinese tako posnemanje mnogo več slabega kot dobrega. Velike zapadne kulture so nam lahko vzor do gotove meje, treba je pa resno in trezno premisliti, če so vse pridobitve teh kultur združljive z današnjim kulturnim stanjem našega naroda in z njegovim temperamentom. Posnemajmo dobro, od koderkoli pride, ne posnemajmo pa slepo velikih sosedov, ki ustvarjajo sami iz sebe in za sebe.

Jugoslavlani smo brez dvoma samostojna rasa s svojstvenimi vršinami in napakami. Med nami samimi obstoja dovolj razlik, kar prija temperamentu Dalmatinca ali Srbijanca, to ne prija mrzlemu Slovencu in obračno, še manj pa prija in drugemu to, kar si ustvari Francoz, Anglež, Italijan ali Nemec. Sami iz sebe moramo ustvarjati, tega pa ne bomo mogli vsaj v širšem obsegu storiti tako dolgo, dokler se ne bomo odvadili malikovanja večjih narodov in poniževanja sebe samega. Če smo še danes, štirinajsto leto po osvoboditvi v sponah nemške miselnosti, je to dokaz naše nacionalne podrejenosti. Dvignimo glave, glejmo pogumno preko mej v širni svet in nastopajmo kot polnopraven in enakovreden narod, bodimo uverjeni, da so dali mali narodi, če so bili samozavestni, človeštvu sorazmerno mnogo več dobrin in pridobitev kot pa veliki. Ne štejmo torej svojih glav, kot narod imamo pravico do mesta pod božjim soncem, to mesto

si moramo čuvati in utrjevati. Tega pa ne bomo dosegli s suženjstvom in hlapčevstvom, to bomo dosegli le kot ponosni, samozavestni državljani svobodne Jugoslavije.

Strelske družine

—st Okrožna strelska družina v Ljubljani obvešča članstvo, da se vrše v nedeljo 25. t. m. dop. na vojaškem strelišču na Dolenjski cesti strelske vaje. Strelci, izkoristite zadnje lepe jesenske nedelje in pridite polnoštevno!

—st Bled. Poleg jeseniške strelske družine obeta postati novoustanovljena strelska družina na Bledu najmočnejša strelska skupina na Gorenjskem. Ustanovni občni zbor se je vršil dne 27. p. m. v hotelu pri »Lovcu«. Zborovanje je vodil predsednik ljubljanske okrožne strelske uprave g. brig. general Dragomir Popović, ki je žel za svoj glas boki patriotični nagovor burno odobravanje. Družina šteje danes že nad sto članov, razpolaga pa tudi že s primerno gotovino za napravo enega najljepših podeželskih strelšč. Vrhim Blejčanom pod vodstvom predsednika brata dr. Janežiča obilo strelskega uspeha!

—st Vrhnika. Ob prav lepi udeležbi nacionalnih Vrhnčanov se je vršil dne 30. p. m. v prostorih državne osnovne šole ustanovni občni zbor strelske družine. Za vstop v družino se je priglasilo še prvi večer 41 članov, v pretežni večini Sokoli, častno pa so zastopani tudi rezervni oficirji, lovci in gasilci. V upravo so bili izvoljeni med drugimi: za predsednika g. župan Ph. M. Hočevar, za podpredsednika g. Joško Jelovšek, za tajnika g. Vuk itd. Dobro uspelemu občnemu zboru so prisostvovali tudi člani ljubljanske strelske uprave z g. polkovnikom Ljubo Novakovičem na čelu.

—st Gornji Grad. Priprave za ustanovitev strelske družine so v teku. Članstvo sprejemajo naslednji gg.: dr. Rak, dr. Sbrizaj in Pleskovič. Prijave pa se bodo sprejemale tudi v nedeljo 25. t. m. od 15. do 16. v Sokolskem domu. K tej nacionalni organizaciji se vabijo vsi ljubitelji lepega strelskega sporta.

—st Trbovlje. Strelska družina je bila ustanovljena pri nas v Trbovljah pretekli mesec. Odbor se je lotil takoj dela in sedaj gradijo že strelišče, ki bo sredi oktobra slovesno otvorjeno. Želeli je, da se odbor družine potruži, da se naš strelski pokret razširi v mase našega delovnega ljudstva in da ne ostane to samo organizacija »boljših« ljudi, temveč vsenarodna nacionalna organizacija.

Šibenik in reka Krka

Vodič — sestavil H. Marjanović.

Na programu Jadranske straže v Ljubljani je med drugim tudi namera, da izda v tekočem poslovnem letu nekoliko praktičnih in poljubnih knjižic propagandistične vsebine za naš Jadran in njegove znamenitosti.

Prva knjižica te vrste je »Šibenik in reka Krka«, katero je sestavil g. H. Marjanović, tajnik drž. učiteljske šole v Ljubljani. Je to deloma vodič, deloma zgodovinski opis, ima 32 tiskanih strani in 8 slik. Vzlic temu mu je cena samo 6 Din, a naroča se pri Jadranski straži v Ljubljani, Gledališka ul. 8.

Dolžnost vsakega zavednega Jugoslavlana je, da podpira to akcijo Jadranske straže in priporočamo tudi mi vsakomur nabavo te knjižice.